

schoolgids 2017-2018

COMENIUS

Lycceum

amsterdam

ec **nasium**

havo vwo

Voorwoord

Dit is de schoolgids van het Comenius Lyceum Amsterdam voor het schooljaar 2017-2018. U vindt in deze gids veel informatie over onze school. Zo kunt u hierin onder andere lezen wat wij van onze leerlingen en ouders/verzorgers verwachten en wat zij van ons mogen verwachten.

Nieuw gebouw

Direct na de kerstvakantie verhuizen we naar ons mooie nieuwe gebouw aan de Jacob Geelstraat, vlakbij station Lelylaan. Dit schoolgebouw wordt verbouwd tot een moderne en duurzame school, met een grote aula, een kas op het dak en mooie ruimtes waar onze leerlingen kunnen werken, bijvoorbeeld aan hun projecten voor het econasium.

Econasium

Zoals u waarschijnlijk weet, ontwikkelen wij sinds een paar jaar ons eigen programma voor talentontwikkeling: het econasium. Alle leerlingen van klas 1, 2 en 3 doen mee aan dit programma. Dit schooljaar start in de bovenbouw het nieuwe econasiumvak O3, als extra vak in het vrije deel. De naam O3 staat voor onderzoeken, ontwerpen en ontwikkelen. Gemotiveerde en getalenteerde leerlingen van 4 havo en 4 vwo kunnen kiezen voor dit extra vak. Daarbij volgen ze geen traditionele lessen, maar werken ze met een projectteam aan vraagstukken over duurzaamheid.

Informer en uitwisselen

Naast deze schoolgids ontvangt u tijdens dit schooljaar regelmatig een nieuwsbrief. Daarmee houden we u op de hoogte van ontwikkelingen op school. Naast de gebruikelijke ouderavonden organiseren we dit schooljaar ook weer vier koffieochtenden voor ouders en verzorgers. Een mooie gelegenheid om de school en elkaar als ouders/verzorgers beter te leren kennen. Ik hoop u te ontmoeten bij een van deze gelegenheden.

Arno Janssen,
rector a.i. Comenius Lyceum Amsterdam

Inhoud

1. Onze school	4
2. Onderwijs	12
3. Begeleiding	18
4. Schouleiding en medezeggenschap	22
5. Ouders en verzorgers	24
6. Kwaliteit en resultaten	26
7. Organisatie van het onderwijs	27
8. Ouderbijdrage en studiekosten	31
9. Praktische zaken	33
10. Ondersteuningswijzer 2017-2018	37
Contactgegevens	

1 Onze school

Het Comenius Lyceum Amsterdam is een interconfessionele school voor havo- en vwo-onderwijs in Amsterdam Nieuw-West. De school staat voor hoogwaardig onderwijs in een fijne, veilige en positieve leeromgeving. Onder onze vleugels kunnen leerlingen hun talenten ontplooiën en zich ontwikkelen tot betrokken en verantwoordelijke wereldburgers, die volwaardig participeren in onze samenleving.

Burgers van één wereld

Onze school is genoemd naar Jan Amos Comenius. Deze wetenschapper werd in 1592 geboren in Tsjechië. Hij kwam als vluchteling in Amsterdam terecht. Het zijn de volgende woorden van Comenius die we als school benadrukken en proberen over te dragen op onze leerlingen.

“Wij zijn allen burgers van één wereld. Een mens haten, omdat hij elders is geboren, omdat hij een andere taal spreekt, omdat hij anders over dingen denkt, omdat hij minder of meer dan jij weet, wat een onbegrip! Want wij zijn allen mensen en dus niet volmaakt. Wij hebben allemaal behoefte aan hulp. Niemand is zonder verplichtingen jegens anderen.”

Drie pijlers

Wij leggen de lat hoog als school en stimuleren onze leerlingen om het maximale te bereiken.

De volgende drie pijlers vormen het vertrekpunt voor ons onderwijs:

1. ambitieus in onderwijskwaliteit
2. veilig en duidelijk pedagogische klimaat
3. burgers van één wereld

Pijler 1: wij zijn een ambitieuze school

Gedreven docenten

We zijn een ambitieuze school en werken als school continu aan de verbetering van ons onderwijs. Niet alleen inhoudelijk, maar ook in onze manier van lesgeven. Onze docenten streven naar de optimale combinatie van beproefde en moderne middelen en methoden.

We bieden ons onderwijs aan in een duidelijke en overzichtelijke structuur, met ruimte voor begeleiding, ondersteuning en extra uitdaging.

We houden rekening met de verschillen in niveau en achtergrond van de leerlingen die in onze brugklas starten.

Verantwoordelijke leerlingen

We stimuleren onze leerlingen om ambitieus te zijn. En we verwachten dat ze verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen schoolwerk en dat van andere leerlingen. Ook verwachten we dat ze verantwoordelijkheid nemen voor een goede voortgang van de lessen en andere activiteiten, en dat ze zich medeverantwoordelijk voelen voor de sfeer op school. We benadrukken dat we samen de school vormen en dus ook samen de kwaliteit ervan bepalen.

Betrokken ouders en verzorgers

We verwachten dat ouders en verzorgers betrokken zijn bij de schoolprestaties en het verdere schoolleven van hun kinderen. We stimuleren deze betrokkenheid door gelegenheid te bieden voor regelmatig contact, bij ouderavonden, de ouderraad, inloopochtenden en contacten met de mentor. We onderhouden intensief contact met ouders als de situatie daarom vraagt.

Pijler 2: Wederzijds vertrouwen

Als school, leerlingen en ouders/verzorgers leven en leren we samen. Daarbij is wederzijds vertrouwen onmisbaar. We zien een veilig en helder pedagogisch klimaat als een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs.

Binnen dat klimaat werken we aan een fijne, positieve sfeer op school, waar iedereen zich veilig voelt en gekend weet. En we bieden de leerlingen alle ruimte en ondersteuning die ze nodig hebben: we stimuleren, geven complimenten, moedigen aan. Ook bieden we een luisterend oor als dat nodig is. Maar bij aanhoudende onwil of ander gedrag dat het onderwijsklimaat verstoort, nemen we zo nodig duidelijke maatregelen.

Erkenning en respect

Wij rekenen op betrokkenheid en medewerking van leerlingen, ouders en verzorgers. Van leerlingen en van hun ouders/verzorgers verwachten we erkenning van en respect voor het gezag van alle medewerkers van de school. Alleen zo kunnen we een goede school zijn. We streven naar een goed en open contact met allen die bij de school betrokken zijn.

Bij ons begint jouw toekomst

Pijler 3: Burgers van één wereld

Onze school staat midden in Amsterdam Nieuw-West. We willen graag net zo veelkleurig zijn als dit bruisende deel van de stad. We zijn er daarom trots op dat bij ons tientallen culturen vertegenwoordigd zijn. Graag laten we aan iedereen zien dat de school een verbindende functie heeft in ons stadsdeel. Leerlingen met diverse achtergronden kunnen bij ons in een positieve en opbouwende sfeer samen leven en werken.

Respect en verbinding

We zijn een interconfessionele school en geven vanuit die achtergrond ruimte aan in principe elke levensovertuiging. Daarbij zijn respect en verbinding onmisbaar. We geven leerlingen de ruimte te zijn wie ze zijn en te leven volgens hun eigen overtuiging. En we verwachten van leerlingen en medewerkers een open en respectvolle houding naar andere leefwijzen en overtuigingen. Ook nodigen we onze leerlingen uit om in dialoog te gaan met elkaar en met hun omgeving. We bieden hen gelegenheid om na te denken over zichzelf, een positie te kiezen in de maatschappij en bij te dragen aan een veilige en duurzame toekomst voor iedereen. [👉](#)

Onze verwachtingen

Vanuit onze visie verwachten wij van **onze docenten** dat zij:

- **leerlingen motiveren en enthousiasmeren:**
  - vakmanschap en inspiratie voor het vak tonen
  - zorgen voor een heldere structuur van de les
  - zorgen voor afwisseling en maatwerk
  - aansluiten bij actualiteit en leefwereld van onze leerlingen
- **een goede pedagogische relatie met leerlingen hebben:**
  - contact maken: belangstelling hebben en tonen voor elke leerling
  - werken vanuit positieve en hoge verwachtingen, de leerlingen waarderen
  - duidelijk zijn in wat je verwacht van leerlingen
  - de dialoog zoeken waar mogelijk, grenzen stellen als het moet
- **als professional in een team werken:**
  - didactisch/pedagogische afspraken van team en sectie volgen
  - naleven van schoolregels
  - reflecteren op het eigen handelen

Vanuit onze visie verwachten wij van **onze leerlingen** dat zij:

- graag leren en goed presteren
- betrokken en nieuwsgierig zijn
- bijdragen aan een goed leerklimaat en zich houden aan de schoolregels
- hun leraren benaderen als partner en autoriteit: een goede school maak je samen
- een open blik hebben: ze doen moeite anderen te begrijpen
- kritisch naar zichzelf kunnen kijken
- deelnemen aan alle onderdelen van het programma, bijvoorbeeld ook buitenlesactiviteiten en reizen

Vanuit onze visie verwachten wij van **onze ouders/verzorgers** dat zij:

- op de hoogte zijn van de schoolprestaties en het welbevinden van hun zoon/dochter op school
- hun zoon/dochter stimuleren om zich te gedragen naar de verwachtingen vanuit school
- contacten met school onderhouden en bijvoorbeeld de ouderavonden bezoeken en bij vragen of problemen contact leggen met de mentor.

Talentontwikkeling met het econasium

Met het econasium bieden we een traject voor talentontwikkeling aan leerlingen, die behoefte hebben aan een extra uitdaging. Dit traject richt zich op duurzaamheid en persoonlijke ontwikkeling. In de onderbouw volgen alle klassen het econasium-programma. Voor leerlingen van 4 havo en 4 vwo start dit schooljaar het nieuwe econasiumvak O3, als extra vak in het vrije deel. De naam O3 staat voor onderzoeken, ontwerpen en ontwikkelen. Het econasium biedt een gevarieerd programma, met onder andere excursies, bedrijfsbezoeken en workshops. Leerlingen ontwikkelen hierbij allerlei vaardigheden, die ze goed kunnen gebruiken in hun vervolgstudie. Ze oefenen bijvoorbeeld met vaardigheden die je gebruikt bij het bedenken en doen van een onderzoek.

'Met ons econasium bieden wij als enige school in Nederland een doorlopende leerlijn gericht op duurzaamheid en ecologie'

Burgerschapsvorming en samenwerking

We besteden veel aandacht aan maatschappelijke vorming. In dit kader organiseren we regelmatig excursies en activiteiten, bijvoorbeeld over de geschiedenis van onze stad. Met het vierdaagse project *In de mlk's* beleven onze derdeklassers samen met de derdeklassers van het Hyperion Lyceum in Amsterdam Noord de diversiteit van onze maatschappij. Burgerschapsvorming is een onderdeel van de schoolvakken, vooral van levensbeschouwing, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer en economie. In het leerlingenparlement en de leerlingenraad kunnen leerlingen oefenen hoe ze invloed kunnen uitoefenen in een organisatie en op beleid.

Onze jongerenrechtbank is uniek

Wij zijn één van de eerste scholen in Nederland met een jongerenrechtbank. Daarin spreken leerlingen van onze school recht over strafbare gevallen of conflicten op school. Samen met alle direct betrokkenen probeert de jongerenrechtbank een uitkomst te vinden, die gericht is op herstel van wat is misgegaan. Leerlingen nemen vrijwillig deel aan de jongerenrechtbank en krijgen daarvoor een speciale opleiding van diverse professionals: politieagenten, advocaten, rechters en officieren van justitie. Na de opleiding worden de leerlingen officieel beëdigd door een rechter. Dit vindt plaats in de Rechtbank Amsterdam. Elk schooljaar nemen weer nieuwe leerlingen deel aan de jongerenrechtbank.

Samenwerken met diverse partners

We hebben een samenwerkingsverband met de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Elke leerling krijgt een bibliotheekkaart en we organiseren samen activiteiten om leerlingen de interessante en leuke kanten van literatuur te laten ervaren. In het weekend maakt de Weekend Academie gebruik van ons gebouw. Die biedt jongeren in het weekend ruimte om hun talenten te ontwikkelen. Ook zijn er op school projecten zoals Giving Back. Daarbij inspireren jonge professionals uit het bedrijfsleven onze leerlingen voor een succesvolle carrière na school.

Binnen onze organisatie ZAAM werken we samen met de andere havo- en vwo-scholen om van elkaar te leren. Ook met de vmbo-scholen van ZAAM in Nieuw-West werken we samen, onder andere om leerlingen makkelijk te laten doorstromen naar een hoger of lager niveau. 📍

2 Onderwijs

12

13

Wij bieden onderwijs aan op havo- en vwo-niveau. In de onderbouw (klas 1, 2 en 3) krijgen alle leerlingen een brede algemene vorming ter voorbereiding op de bovenbouw. In de bovenbouw kiezen leerlingen een profiel en specialiseren zij zich.

Goed onderwijs

De school wil met haar lessen en andere activiteiten onderwijs bieden, dat gericht is op een goede doorstroming naar de universiteit of hogeschool. De school maakt serieus werk van leerlingbegeleiding en besteedt veel aandacht aan de kwaliteit van de les- en leermethoden. Met die gedachte is ook het econasium opgericht. Een belangrijk doel van het econasium is een betere aansluiting tussen het voortgezet onderwijs en de universiteit of hogeschool.

Méér dan lessen

Projecten, excursies en studiereizen zijn een vanzelfsprekend en verplicht onderdeel van ons onderwijsprogramma. Zo is er in het derde jaar een diversiteitstraining, waarin onze leerlingen beter leren omgaan met verschillen. Wij hebben als school een traditie in sportprestaties: onze zaalvoetbalteams staan vaak bovenaan in scholierencompetities. Afgelopen schooljaar was ons jongensteam weer kampioen van Amsterdam.

Onderwijs op maat

Er zijn grote verschillen tussen leerlingen. In ons onderwijs houden we daar rekening mee. Leerlingen die extra uitdaging aan kunnen, dagen we uit met ons econasium en verschillende projecten. In die projecten leren ze vaardigheden die goed van pas komen bij de vervolgstu-

die op de hogeschool of universiteit. In de maatwerkuren in de onderbouw, bieden we leerlingen extra uitdaging of extra ondersteuning voor vakken waar ze moeite mee hebben. In huiswerklessen leren de leerlingen in de onderbouw om huiswerk te maken. Op dinsdagmiddag zijn er voor de onderbouwleerlingen maatwerkuren voor onder andere de vakken Nederlands, Engels en wiskunde. We besteden in de brugklas extra aandacht aan Nederlands en Engels om mogelijke achterstanden bij deze talen weg te werken.

In de examenklassen hebben leerlingen verschillende mogelijkheden om zich goed voor te bereiden op de examens, zoals maatwerkuren en de examentrainingen vóór en tijdens de meivakantie.

2.1 Onderbouw

2-jarige brugperiode

De school heeft een 2-jarige brugperiode. Zowel in klas 1 als klas 2 werken we met havo/vwo-klassen en vwo-klassen. Aan het einde van de tweede klas stellen we definitief vast of een leerling vanaf klas 3 de opleiding voor havo of vwo volgt. Er zijn elk jaar leerlingen met een havoadvies die we bevorderen naar het vwo. Leerlingen met vwo-advies, kunnen we vanaf klas 1 in een aparte vwo-klas plaatsen.

Huiswerkbegeleiding

Alle leerlingen van klas 1 hebben huiswerkbegeleiding in het lesrooster.

Tijdens dat uur leren zij hun huiswerk plannen, ontdekken zij hoe ze het beste leren, maken zij het huiswerk van de dag of werken ze vooruit aan een toets. De leerlingen worden hierbij begeleid door hun mentor en door studenten. Veel huiswerkbegeleiders zijn oud-leerlingen van onze school. Zij kennen de school en de manier van werken uit hun eigen schooltijd. Het doel van huiswerkbegeleiding is om leerlingen een goede werkhouding en studievvaardigheden bij te brengen. Daar doen ze later in de vervolopleiding hun voordeel mee.

Econasium

Alle leerlingen doen in de onderbouw mee aan het econasium. Dat betekent extra aandacht voor vaardigheden als samenwerken, zelfstandigheid en creativiteit. Dit zijn belangrijke vaardigheden om succesvol te kunnen zijn in de bovenbouw en op de hogeschool of universiteit. Deze vaardigheden komen bij verschillende projecten aan bod. Leerlingen kunnen zelf bepalen aan welke vaardigheden ze willen werken. Hierop reflecteren ze samen met hun mentor. De projecten zijn onderverdeeld in drie leerlijnen: 'Ik en mijn omgeving', 'Ik en de natuur' en 'Ik en de toekomst'. Hiermee ontdekken ze veel over de wereld en krijgen ze een indruk van het econasium in de bovenbouw. Zo maken leerlingen in klas 1 kunst van plastic afval en doen ze in klas 2 onder andere een project in de Waterleidingduinen. In klas 3 kunnen leerlingen er

naast de projecten voor kiezen om mee te doen aan de duurzaamheidswedstrijd Inespo. Daarbij bedenken groepjes leerlingen een uitvinding om de wereld duurzamer te maken.

Als leerlingen aan het einde van klas 3 graag het econasium in de bovenbouw willen volgen, kunnen ze hiervoor solliciteren. Alle leerlingen die worden toegelaten, gaan in de laatste weken van dit schooljaar gezamenlijk op een duurzaamheidsdag. Op deze dag krijgen zij een introductie het econasium in de bovenbouw en vieren we hun toelating.

Programma van toetsing onderbouw

In alle klassen gebruiken de vakdocenten een programma van toetsing onderbouw (PTO). Daarin is de globale planning van de toetsen van het schooljaar opgenomen. Daarnaast gebruiken zij studiewijzers, waarmee leerlingen hun schoolwerk kunnen plannen en overzien. Het doel hiervan is dat leerlingen steeds meer zelfstandig leren werken.

2.2 Bovenbouw

Vier profielen

In de bovenbouw (klas 4, 5 en 6) bereiden de leerlingen zich voor op het examen en op de vervolgstudie aan de hogeschool of universiteit. Zij volgen nu niet meer allemaal dezelfde vakken, maar hebben een profiel gekozen: een

vakkenpakket dat aansluit bij een vervolgstudie op de hogeschool of universiteit.

Er zijn vier profielen:

- Cultuur en Maatschappij (CM)
- Economie en Maatschappij (EM)
- Natuur en Gezondheid (NG)
- Natuur en Techniek (NT)

Elk profiel bestaat uit:

- een gemeenschappelijk deel met vakken die voor alle profielen gelijk zijn;
- een profieldeel met samenhangende vakken, die voor elk profiel anders zijn. Op onze school moeten leerlingen binnen elk profiel nog een keuze maken tussen twee vakken die met het profiel samenhangen;
- een vrij deel met een extra vak naar keuze, zoals informatica of een vak uit een ander profiel.

Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

Aan het begin van elk schooljaar krijgen leerlingen in de bovenbouw het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en het Examenreglement. In het PTA staan alle onderdelen van het schoolexamen beschreven, zoals de toetsen, de praktische opdrachten en het profielwerkstuk. Examenreglement, PTA en overgangsnormen staan op de website. Op de algemene ouderavond staan we uitgebreid stil bij het PTA en de examens. We nodigen alle ouders en hun kinderen uit voor deze ouderavond.

Persoonlijk Ambitie Plan

Wij verwachten van leerlingen dat ze hard willen werken voor goede cijfers op het rapport. De mentor spreekt zijn leerlingen daar steeds op aan. Aan het begin van het schooljaar schrijven alle leerlingen in de bovenbouw een Persoonlijk Ambitie Plan (PAP). Daarin leggen ze vast wat zij dat

schooljaar willen bereiken.

Zelfstandig en verantwoordelijk

In de bovenbouw verwachten we dat leerlingen behoorlijk zelfstandig zijn en verantwoordelijk voor hun eigen studieprestaties. We begeleiden leerlingen stapsgewijs naar meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces. Studiewijzers spelen daar een belangrijke rol in. De mentor bewaakt de studievoortgang van zijn leerlingen. We stimuleren leerlingen om tijdens tussenuren en bij lesuitval te studeren in de mediatheek of studieruimte. Het bewaken van de studievoortgang is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom vragen we de ouders om de studievoortgang in de gaten te houden via Magister.

Econasium

Gemotiveerde en getalenteerde leerlingen uit 4 havo en 4 vwo kunnen vanaf dit schooljaar het econasium in de bovenbouw volgen. Het econasiumvak O3 is een extra vrijekeuzevak, dat een leerling kan kiezen naast het gewone programma voor havo of vwo. Leerlingen kunnen dit extra vrijekeuzevak kiezen in alle profielen. Speerpunten van O3 zijn het omgaan met de aarde en met elkaar. Dit extra programma richt zich vooral op het samenwerken in projecten en verbeteren van onze leefwereld. Leerlingen kunnen zich specialiseren in één van de vele vormen van duurzaamheid of ervoor kiezen om zich breed te ontwikkelen.

Projecten

Leerlingen krijgen bij het vak O3 niet gewoon les in een lokaal, maar ze voeren een aantal projecten uit. Dit doen ze in een projectteam van ongeveer vier leerlingen. Elk project

draait om het oplossen van een vraagstuk over duurzaamheid. Dit kunnen ecologische vraagstukken zijn, maar ook sociale, maatschappelijke of economische kwesties. Bij deze projecten leggen leerlingen bedrijfsbezoeken af, volgen ze hoorcolleges en geven ze presentaties. Leerlingen kunnen zelf het initiatief nemen voor een project of ze kiezen projecten, die we ontwikkeld hebben met onze partners. We werken in het econasium samen met universiteiten en hogescholen, instellingen en bedrijven. Hierdoor krijgen leerlingen de gelegenheid om hun horizon te verbreden en een bewustere keuze te maken voor een vervolgstudie of beroep. Leerlingen ontvangen naast het havo- of vwo-diploma een apart certificaat voor het econasium. Met de projecten in hun persoonlijk dossier, kunnen ze laten zien op welke gebieden ze zich gespecialiseerd hebben.

Pre University College

Het Comenius Lyceum werkt samen met de Vrije Universiteit. Op het programma staan onder andere Masterclasses, die geselecteerde leerlingen uit 4, 5 en 6 vwo kunnen volgen op de universiteit. Deze Masterclasses geven een beeld van het huidige wetenschappelijk onderwijs en bieden een wetenschappelijke ervaring aan de deelnemende leerlingen. Iedere leerling maakt een keuze uit een breed scala aan onderwerpen en beargumenteert zijn keuze met een schriftelijke motivatie. Bij goed gevolg ontvangen leerlingen na afloop van de Masterclasses een certificaat. Dit maakt deel uit van het portfolio van de leerling. 📍

3 Begeleiding

Contactpersoon voor ouders

Elke klas heeft een mentor: een docent die de leerlingen begeleidt. De mentor let op de studieresultaten, de persoonlijke ontwikkeling en het welzijn van iedere leerling. De mentor ziet zijn mentorklas tijdens de vaklessen en in een mentoruur. Daarin besteedt hij of zij onder andere aandacht aan studievvaardigheden. Voor ouders en verzorgers is de mentor de eerste contactpersoon van de school. Als zij iets bijzonders over hun kind willen doorgeven of iets willen vragen, dan kunnen zij rechtstreeks met de mentor contact opnemen of via de administratie.

Afdelingsleider en leerlingencoördinator

De onderbouw en de bovenbouw hebben elk een afdelingsleider. Zij zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken van het onderwijs en de begeleiding. De afdelingsleiders krijgen hierin ondersteuning van coördinatoren.

Schooldecaan

Onze schooldecanen mevrouw Waltjé en meneer Meziyane zijn de loopbaanbegeleiders van de school. Zij begeleiden leerlingen bij het maken van keuzes: de keuze voor havo of vwo, de profielkeuze voor de bovenbouw en de keuze voor een vervolgopleiding. Meneer Meziyane richt zich op de onderbouw en profielkeuze; mevrouw Waltjé op de bovenbouw en vervolgstudies. Leerlingen en ouders kunnen bij onze decanen terecht met vragen over profielen, studierichtingen en vervolgopleidingen.

Zorgcoördinator

Bij leerlingen die extra zorg nodig hebben, coördineert de zorgcoördinator de afspraken die nodig zijn om hen te ondersteunen bij het onderwijs. Dit doet hij of zij samen met ouders, de leerling en zijn mentor. De zorgcoördinator volgt de voortgang van leerlingen op het gebied van extra zorg en verwijst leerlingen binnen of buiten school naar hulpverleners. Ook onderhoudt hij of zij contacten met externe zorgverleners, verwijst leerlingen zo nodig door naar de schoolarts en heeft contact met de leerplichtambtenaar.

Het Comenius Lyceum Amsterdam probeert elke leerling zo goed mogelijk te begeleiden in zijn ontwikkeling.

Ouder- en kindadviseur

Op alle Amsterdamse scholen werken vaste ouder- en kindadviseurs, jeugdartsen en jeugdpsychologen vanuit het Ouder- en Kindteam (OKT). Mevrouw N. Heupers is het aanspreekpunt op onze school. Zij is bereikbaar via 06-29053972 of n.heupers@oktamsterdam.nl. Leerlingen en hun ouder(s) kunnen samen of afzonderlijk bij haar terecht met kleine en grote vragen of zorgen. Bijvoorbeeld over het omgaan met leeftijdsgenoten, ruzie thuis of het gebruik van drank of drugs. Maar ook voor het vinden van een leuke activiteit na school. Een ouder- en kindadviseur kijkt samen met de leerling en/of ouder(s) wat er nodig is. In de ene situatie is een gesprek voldoende, in de andere is het nodig om samen een plan te maken. Mevrouw Heupers kan de leerling en/of ouder(s) helpen met tips, gesprekken of een training. Als het nodig is, kan zij ook anderen in het gezin ondersteuning bieden.

Vertrouwenspersoon

Leerlingen kunnen voor vertrouwelijke problemen terecht bij mevrouw Waltjé en meneer Meziyane. Zij bieden als vertrouwenspersoon een luisterend oor en geven advies hoe de leerling zijn probleem kan oplossen. De vertrouwenspersonen gaan vertrouwelijk om met de informatie die ze te horen krijgen. Ze kunnen leerlingen doorverwijzen naar een externe vertrouwenspersoon van Stichting ZAAM, naar een hulpinstantie of naar de klachtencommissie.

Pestprotocol en pestcoördinator

Pesten komt helaas op alle scholen voor, dus ook bij ons. In de mentorlessen en tijdens speciale projecten besteden we aandacht aan het voorkomen van pesten. Om goed te reageren op pestgedrag, gebruikt de school het pestprotocol, met daarin alle stappen die we nemen als er gepest wordt. Onze leraren letten op of kinderen pesten of gepest worden. Bij pesten is de mentor het eerste aanspreekpunt voor de leerlingen. Ze kunnen ook terecht bij de coördinator of afdelingsleider. Daarnaast heeft de school een pestcoördinator, de heer Guit. Hij is het aanspreekpunt voor ons pestbeleid en bewaakt dit samen met de schoolleiding. Elk jaar evalueren we het pestbeleid en bespreken we dit met de deelraad en leerlingenraad.

Leerproblemen en dyslexie

Onze remedial teacher is een specialist in leervaardigheden. Zij begeleidt leerlingen bij het verkleinen van leerachterstanden en het zich eigen maken van leervaardigheden. De remedial teacher adviseert de school bij de begeleiding van leerproblemen. Alle leerlingen worden getest op hun taalvaardigheid en mogelijke (aanleg voor) dyslexie.

Faalangst

In de tweede klas worden alle leerlingen getest op faalangst. Leerlingen die daar last van hebben, kunnen een intensieve training krijgen in een kleine groep. Deze training is kosteloos. De ouders van de leerlingen krijgen op de algemene ouderavond meer informatie over deze training.

Gerichte begeleiding

Wij verdiepen ons in nieuwe leerlingen. We kijken goed naar de gegevens die de basisschool aanlevert (onder andere Cito-gegevens) en voeren gesprekken met de basisscholen. Daarnaast doen we regelmatig zelf onderzoek, bijvoorbeeld op het gebied van taal en rekenen. Op basis van de uitkomsten van testen, bieden wij leerlingen gerichte begeleiding.

Begeleiding bij profielkeuze

In de derde klas kiezen leerlingen hun profiel. De profielkeuze bepaalt welke vakken leerlingen in de leerjaren 4, 5 en 6 volgen. Ook bepaalt deze keuze welke vervolgopleidingen een leerling na het eindexamen kan doen. De profielkeuze is dus een belangrijke keuze. Wij willen onze leerlingen daar zo goed mogelijk bij begeleiden.

Passend onderwijs

Onze docenten worden getraind in het omgaan met verschillen tussen leerlingen. Medewerkers die betrokken zijn bij de zorg, werken aan het bieden van optimale ondersteuning. Samen met onze partners bieden we ondersteuning bij leerproblemen, ontwikkelproblemen, werkhoudingsproblemen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en bij fysieke beperking. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stellen we een ontwikkelingsperspectief op met het perspectief voor de leerling aan het einde van de schoolperiode. De school overlegt hierover met de ouders. In hoofdstuk 10 vindt u hier meer informatie over.

Begeleider

De Begeleider Passend Onderwijs ondersteunt de docenten en de leerlingen op het gebied van gedrag- en leermoeilijkheden en/of -stoornissen. De begeleider observeert leerlingen in de les en begeleidt leerlingen individueel op dit gebied.

Zorg Advies Team

De school heeft een Zorg Advies Team (ZAT), waarin we eens per zes weken leerlingen bespreken die extra ondersteuning nodig hebben. Soms is er sprake van complexe problematiek. In het ZAT zitten behalve de zorgcoördinator (voorzitter van het overleg) de jeugdarts, de leerplichtambtenaar en afdelingsleiders.

Schoolarts en schoolverpleegkundige

Aan de school zijn een schoolarts en een schoolverpleegkundige van de GGD verbonden. Zij houden regelmatig spreekuur op school. Bij de overgang van de basisschool gaat een overdrachtdossier van de leerling mee naar onze school. Naar aanleiding van dit dossier krijgen sommige kinderen een uitnodiging voor het spreekuur. Verzuim kan ook een aanleiding zijn voor een uitnodiging op het spreekuur. In de tweede en vierde klas vullen alle leerlingen een vragenlijst over gezondheid in. Die geeft inzicht in de gezondheid en de leefstijl van leerlingen. De ingevulde vragenlijst kan aanleiding zijn om een leerling uit te nodigen voor een gesprek.

De schoolarts neemt deel aan het zorgoverleg van de school. Daar worden leerlingen besproken die extra zorg of aandacht nodig hebben. Bij het verstrekken van gegevens wordt uiteraard rekening gehouden met de privacy van de leerling en het gezin. Met vragen over de gezondheid of ontwikkeling, kunnen ouders of leerlingen ook zelf contact opnemen met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige mevrouw N. Ris, 06-21986919 of nris@ggd.nl.

A. Janssen

H. Ootes

4 Schoolleiding en medezeggenschap

Schoolleiding

De directie van het Comenius Lyceum bestaat uit de rector en conrector. Zij leiden de school samen met het managementteam. Dit bestaat naast de rector en conrector uit twee afdelingsleiders en de medewerker onderwijs en kwaliteitszorg:

- de heer A. Janssen, rector
- de heer H. Ootes, conrector
- de heer M. Aabachrim, afdelingsleider onderbouw
- mevrouw W. Terborg, afdelingsleider bovenbouw
- de heer E. Kruse, medewerker onderwijs en kwaliteitszorg.

De rector en conrector zijn verantwoordelijk voor het algemene beleid van de school. De medewerker onderwijs en kwaliteitszorg houdt zich bezig met de overgangs- en examenresultaten, het onderwijs en de ontwikkeling van het econasium. De afdelingsleiders zijn verantwoordelijk voor het onderwijs en de leerlingbegeleiding in hun afdeling. De afdelingsleiders worden bij de dagelijkse gang van zaken ondersteund door coördinatoren:

- de heer J. Haagsma, coördinator klas 1
- de heer M. Gerrouj, coördinator klas 2
- de heer F. Hendriks, coördinator klas 3
- de heer J. Hage, coördinator 4 en 5 havo
- mevrouw P. Cats, coördinator 4, 5 en 6 vwo

M. Aabachrim

W. Terborg

E. Kruse

Het Comenius Lyceum Amsterdam wordt samen met 22 andere scholen voor interconfessioneel voortgezet onderwijs bestuurd door Stichting ZAAM. De dagelijkse leiding van ZAAM is in handen van het College van Bestuur, dat bestaat uit mevrouw J. Steenvoorden (voorzitter) en de heer R. Kuiken (lid). Zie voor meer informatie zaam.nl.

Medezeggenschap

Stichting ZAAM heeft een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en elke school heeft een eigen medezeggenschapsraad, de deelraad. In de deelraad zitten personeelsleden, ouders en leerlingen. De deelraad overlegt elke twee maanden over algemene schoolzaken. Contactpersoon van de deelraad van onze school is mevrouw P. Cats. De leden van de deelraad in 2017/2018 zijn:

- P. Cats (docent, voorzitter)
- R. Kleverlaan (docent, secretaris)
- G. Breukel (docent)
- J.J. de Vries (onderwijsondersteunend personeel)
- M. Bouyachfar (ouder)
- L. Ben Mohammed (ouder)
- M. Acar (leerling)
- R. Tahrabi (leerling)

Leerlingenparlement en leerlingenraad

In het begin van het schooljaar kiest elke klas een klassenvertegenwoordiger. Alle klassenvertegenwoordigers samen vormen het leerlingenparlement. Dit komt regelmatig bijeen om voor leerlingen belangrijke zaken te bespreken. Op de eerste bijeenkomst wordt de leerlingenraad gekozen: deze vijf leerlingen vertegenwoordigen alle leerlingen bij de schoolleiding. De rector of conrector spreekt regelmatig met de leerlingenraad.

5 Ouders en verzorgers

Uw steun als ouder of verzorger is erg belangrijk voor een goed leerklimaat. Wij verwachten dat u ons informeert als er ontwikkelingen zijn, die de schoolprestaties en het welzijn van uw kind(eren) beïnvloeden.

Als school proberen we u als ouder zo goed mogelijk op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen.

Op onze website vindt u steeds de laatste informatie. Ook krijgt u regelmatig per mail onze nieuwsbrief.

Vorderingen volgen via Magister

U kunt de vorderingen van uw kind(eren) op internet volgen via het programma Magister. Wij vinden het belangrijk dat u regelmatig inlogt om te kijken naar de beoordelingen van uw kind. Ook ziet u hier bij welke lessen uw kind afwezig was. Uw toegangscode voor Magister krijgt u van ons per post. Hebt u geen code ontvangen? Neem dan contact op met onze administratie. In januari en in juli krijgen de leerlingen een papieren rapport mee naar huis. Het rapport in juli is het overgangsrapport. Op de website van de school vindt u de overgangsnormen.

Ouderspreekavonden

Twee keer per jaar nodigen wij u uit om samen met uw kind naar de ouderspreekavond te komen. De data leest u in de jaarplanning op de website. U ontvangt tijdig een formulier waarop u kunt aangeven welke docenten u wilt spreken tijdens de ouderspreekavond.

Ouderraad

De school heeft een ouderraad. De deelnemers daarvan denken mee over zaken die op school spelen. De Ouderraad vergadert elke zes weken met de rector en de conrector; op maandagavond van 19:00 tot 21:00 uur. De data van deze vergaderingen staan in de jaarplanning.

Wilt u zitting nemen in de ouderraad?

U kunt zich hiervoor aanmelden via de mentor van uw kind. Wilt u eerst kijken hoe de ouderraad werkt? Dan bent u van harte welkom als toehoorder.

Algemene ouderavonden en themavonden

Aan het begin van het jaar zijn er algemene ouderavonden per leerjaar. Dan kunt u kennismaken met de mentor en krijgt u informatie over het schooljaar. Ook organiseren we thema-avonden, bijvoorbeeld over de profielkeuze, sociale media, schoolreizen en econasium.

Inloopochtend

Zes keer per jaar organiseren we een inloopochtend voor ouders. We doen dit elke keer op een andere werkdag. De inloopochtend begint om 09:00 uur. Soms bespreken we een thema. Er is altijd ruimte voor uw inbreng. Gezelligheid staat voorop.

6 Kwaliteit en resultaten

Onze resultaten van de afgelopen drie schooljaren zijn te vinden op de website www.scholenopdekaart.nl. Speerpunt dit jaar voor onze school is het verbeteren van de opbrengsten op de havoafdeling. We maken deze keuze naar aanleiding van onze eigen bevindingen en die van de onderwijsinspectie.

Zowel op de havo als het vwo werken wij hard aan de onderwijskwaliteit. Daarbij betrekken we onze leerlingen en ouders zo veel mogelijk. We houden bijvoorbeeld enquêtes over de leskwaliteit, doen tevredenheidsmetingen en voeren overleg met het leerlingenparlement en de leerlingenraad.

Dit schooljaar voeren we een nieuw toetsbeleid in. Ook geven we veel aandacht aan het verbeteren van ons leer- en leefklimaat. Hoe leerlingen en docenten met elkaar omgaan, bepaalt in grote mate de resultaten en kwaliteit van het onderwijs. Zoals altijd kijken we kritisch naar de examenresultaten om onze leerlingen in de volgende jaren nog beter te kunnen begeleiden. In de vakwerkplannen staat voor elk vak aangegeven hoe we aan verbeteringen werken.

Bevorderd of geslaagd in procenten									gemiddeld
	HV1	HV2	HV3	H4	V4	V5	H5	V6	
2012-2013	91	92	88	79	90	74	73	88	86
2013-2014	92	89	90	96	93	100	74	84	89
2014-2015	91	85	84	61	78	77	62	91	79
2015-2016	89	82	81	59	73	67	71	62	76
2016-2017	88	79	81	69	80	80	75	72	78

Aansluiting op studie en beroep

Wij nodigen oud-leerlingen uit om lid te worden van onze Alumnivereniging en vragen hoe zij de aansluiting ervaren van ons onderwijs op hun vervolgopleiding. Daarnaast willen we weten of de vaardigheden die ze op onze school hebben geleerd, voldoen in hun vervolgopleidingen. Oud-leerlingen komen ook op school om studievoorzichting te geven.

7 organisatie van het onderwijs

60-minutenrooster

Wij werken met een 60-minutenrooster. Dat geeft rust en maakt de dag overzichtelijk. De regel is dat elke leerling het hele schooljaar tussen 8.30 uur en 17.00 uur beschikbaar moet zijn voor lessen en andere activiteiten.

Lestijden

Lesuur	tijden
1	8.30 - 9.30
2	9.30 - 10.30
Pauze	10.30 - 10.55
3	11.00 - 12.00
4	12.00 - 13.00
Pauze	13.00 - 13.25
5	13.30 - 14.30
6	14.30 - 15.30
7	15.30 - 16.30

Roosteraanpassingen

We doen ons best om lesuitval tot een minimum te beperken. Bij lesuitval in de onderbouw zijn er invallessen. Daarin lezen leerlingen een zelfgekozen boek om hun leesvaardigheid en tekstbegrip te verbeteren. Er kunnen in de onderbouw wel lessen uitvallen bij eerste en laatste uren. We verwachten van leerlingen in de bovenbouw dat zij bij lesuitval (en tussenuren) zelfstandig in de aula of de studieruimte studeren. Bij het dagrooster op de website kunnen leerlingen zien of er wijzigingen zijn.

Lessentabel onderbouw

Vak	1e klas	2e klas	3e klas
Nederlands	4	3	3
Engels	3	2	2
Frans	2	2	2
Duits	1	2	3
Levensbeschouwing		1	1
Geschiedenis	2	2	2
Aardrijkskunde	2	2	2
Economie			1
Wiskunde	3	3	3
Natuurkunde		2	2
Scheikunde			1,5
Biologie	1	2	1
Mediawijsheid	0,5	0,5	
Beeldende vorming	1	1	1
Muziek	1	1	1
Lichamelijke Opvoeding	2	2	2
Rekenvaardigheid	0,5		
Huiswerkbegeleiding	2		
Maatwerkuren	2	1,5	1
Mentorles	1	1	1

Lessentabel bovenbouw

	Havo		VWO		
	4e klas	5e klas	4e klas	5e klas	6e klas
Nederlands	3	2,5	2	3	2,5
Engels	3	2,5	2	3	2
Frans	3	2,5	3	3	2,5
Duits	3	2,5	3	3	2,5
Geschiedenis	3	3	2	3	2,5
Aardrijkskunde	3	2,5	2	2	2
Wiskunde A	3	3	3	3	3
Wiskunde B	3	3	3	3	3
Wiskunde C			3	3	3
Rekenen	0,5			0,5	
Natuurkunde	3	3	2	3	3
Scheikunde	2	3	2	3	2,5
Biologie	3	2,5	2	3	2,5
Economie	3	2,5	2	3	2,5
O3	2		2		
Informatica	2	1,5	2	2	1,5
Maatschappij- wetenschappen	3	2	2	3	2
Maatschappijleer	1,5		1,5		
CKV	1		1	0,5	
Handvaardigheid	2	3	2	3	2,5
Muziek	3	2	3	2	2,5
Lichamelijke oefening	2	1	2	2	1
Levensbeschouwing	1		1		
Maatwerkuren	1	1	1	1	1
Mentorles					

Vakanties en belangrijke data

ZOMERVAKANTIE	zaterdag 22 juli t/m zondag 3 september 2017
2 ^E KLASSEN TEXEL	maandag 25 september t/m vrijdag 29 september 2017
4 HAVO NAAR BARCELONA	vrijdag 13 oktober t/m donderdag 19 oktober 2017
HERFSTVAKANTIE	zaterdag 21 oktober t/m zondag 29 oktober 2017
KERSTVAKANTIE	zaterdag 23 december t/m zondag 7 januari 2018
VOORJAARSVAKANTIE	zaterdag 24 februari t/m zondag 4 maart 2018
GOEDE VRIJDAG	vrijdag 30 maart 2018
TWEDE PAASDAG	maandag 2 april 2018
KONINGS DAG	vrijdag 27 april 2018
MEIVAKANTIE	zaterdag 28 april t/m zondag 13 mei 2018
5 ^E KLASSEN VWO NAAR ROME	maandag 14 mei t/m vrijdag 18 mei 2018
TWEDE PINKSTERDAG	maandag 21 mei 2018
ZOMERVAKANTIE	zaterdag 21 juli t/m zondag 2 september 2018

Toetsing en rapportage

De examenklassen krijgen drie papieren rapporten. Vóór elk rapport is een toetsweek ingepland. De andere leerjaren krijgen twee papieren rapporten en ook plannen we vóór elk rapport een toetsweek. In klas 1, 2 en 3 geven we op het rapport per vak een beoordeling voor zelfwerkzaamheid en inzet. De mentor beoordeelt zijn mentorleerlingen op gedrag. Met deze beoordeling proberen we de leerling en de ouders een beeld te geven van de vorderingen op deze gebieden.

Overgangsnormen

Het eindrapport is beslissend voor de overgang naar een hogere klas. De docenten kijken behalve naar de cijfers ook naar de persoonlijke ontwikkeling van de leerling en de vooruitzichten voor het komende jaar. De overgangsnormen staan op de website. Een leerling mag niet twee opeenvolgende jaren overdoen.

8 Ouderbijdrage en studiekosten

Op het Comenius Lyceum Amsterdam vragen wij ouders een ouderbijdrage te betalen voor allerlei kosten, die niet vergoed worden door de overheid. Deze bijdrage is vrijwillig. Ouders kunnen per onderdeel aangeven of zij dit wel of niet willen betalen.

Gemiddeld jaarbedrag

De schoolleiding maakt een raming van alle kosten in de periode dat een leerling op school zit. Op basis van deze raming, berekenen we een gemiddeld jaarbedrag. De totale ouderbijdrage is **130 euro**. We besteden dit bedrag aan:

1. **50 euro** voor extra activiteiten zoals klassenuitjes, introductiedagen, sportdagen en museumbezoek;
2. **20 euro** voor de huur van een kluisje;
3. **50 euro** voor diverse andere uitgaven, zoals extra leer- en hulpmiddelen, extra computerwerkplekken, ouderraad, ongevallen- en reisverzekering;
4. **10 euro** voor de schoolpas en schoolfoto.

Ouders/verzorgers kunnen aangeven voor welk onderdeel zij willen bijdragen:

- Als zij bijdrage 1 niet betalen, dan betalen zij een bijdrage per activiteit voor hun kind.
- Als zij bijdrage 4 niet betalen, dan verstrekt de school alleen een schoolpas.

Aan het begin van het schooljaar stuurt de school aan de ouders een overzicht van de jaarlijkse kosten. Bij dit overzicht zit een acceptgiro en een formulier met een specificatie van de ouderbijdrage.

Op dit formulier kunnen ouders aangeven voor welke kosten zij betalen. De ouderbijdrage kan in één keer of in termijnen betaald worden. Bij problemen rond de betaling kunnen ouders via het secretariaat een aanvraag indienen voor vermindering of kwijtschelding. Het staat ouders vrij om bovenop de vastgestelde ouderbijdrage nog een extra bedrag te doneren aan de school. Wij zijn u daarvoor bijzonder erkentelijk.

In het overleg met de ouderraad legt de schoolleiding elk jaar verantwoording af over de besteding van de ouderbijdrage.

Het Boekenfonds

De school koopt het meeste lesmateriaal voor de leerlingen aan. Ouders hoeven daar niet voor te betalen. De meeste boeken zijn huurboeken. Leerlingen zijn verplicht hun boeken te kaffen en moeten de boeken aan het eind van het schooljaar in goede staat inleveren. Zijn de boeken niet meer in goede staat? Of zijn ze kwijt? Dan ontvangen ouders een rekening voor de schade of voor het vervangende exemplaar. De heer Ootes regelt alle zaken rondom de schoolboeken. Leerlingen en ouders kunnen bij hem meer informatie krijgen.

Zelf aanschaffen

Ouders en/of leerlingen moeten zelf voor de volgende materialen zorgen:

- Rekenmachine: voor de onderbouw bijvoorbeeld Casio FX-82TL of TI-30, voor de bovenbouw is de Texas Instruments TI-84 Plus of een latere versie verplicht (ca. 100 euro).
- Woordenboeken Nederlands en Frans-Duits-Engels voor het gebruik thuis, ons advies is de laatste druk van Prisma woordenboeken.
- Lees- en literatuurboeken op advies van docenten. Vaak zijn deze te leen in de mediatheek of openbare bibliotheek.
- Agenda met voldoende ruimte om per dag het huiswerk in te plannen.
- Schriften, multomappen en een etui met pennen, potloden, 6 kleurpotloden, gum, liniaal, passer en geodriehoek.
- Aparte gymkleding en sportschoenen met witte zolen. Tijdens gym zijn normale hoofddoeken om veiligheidsredenen niet toegestaan. Bij de administratie kunnen meisjes een sporthoofddoek kopen.
- We adviseren nadrukkelijk om te zorgen voor een computer of laptop. Leerlingen die bestanden willen bewaren, hebben een usb-stick nodig.

Excursies en studiereizen

In de hele schoolperiode nemen leerlingen deel aan drie excursies. De geschatte kosten daarvoor per leerling bedragen:

Jaar 2	Texelreis	€ 165
Jaar 3*	Duisburg	€ 30
Jaar 4 havo	Barcelonareis	€ 350
Jaar 5 vwo	Rome	€ 450

* De excursie naar Duisberg is alleen voor leerlingen die het econasiumvak O3 willen kiezen

De excursies en reizen vallen onder de onderwijstijd en zijn daarom in principe verplicht voor alle leerlingen. Ouders/verzorgers die problemen hebben met de betaling van de studiereizen, kunnen hierover contact opnemen met de afdelingsleider.

Activiteiten

Leerlingen nemen deel aan de culturele, sociale en sportactiviteiten van de school. Meestal leveren deze activiteiten geen extra kosten op voor de ouders omdat ze betaald worden vanuit de ouderbijdrage. Bij een bezoek aan een museum en andere uitstapjes betalen leerlingen wel zelf reiskosten.

Tegemoetkoming studiekosten

Ouders met een klein inkomen kunnen in aanmerking komen voor een *Tegemoetkoming in de Studiekosten*. Zij kunnen de tegemoetkoming aanvragen door via www.ocwduo.nl bij de Dienst Uitvoering Onderwijs een formulier te downloaden. Daarnaast stelt de gemeente een zogenoemde *Scholierenvergoeding* beschikbaar aan Amsterdammers met schoolgaande kinderen en een laag inkomen. Informatie daarover vindt u op www.dwi.amsterdam.nl. In sommige gevallen is een beroep op de Bijzondere Bijstand mogelijk. Voor informatie over andere bijzondere regelingen kunt u contact opnemen met de administratie. 📍

9 Praktische zaken

Leerplichtwet

We hebben in Nederland een leerplichtwet omdat het belangrijk is dat kinderen naar school gaan. Eén van de afspraken in deze wet is dat leerlingen nooit zomaar van school mogen wegblijven. Het zonder toestemming wegblijven van school heet ongeoorloofd verzuim. Hieronder verstaan we te laat komen, spijbelen of onder schooltijd met vakantie gaan. Ieder lesuur registreren we leerlingen die niet of te laat in de les verschijnen. Ouders/verzorgers hebben een overzicht van de absenties via Magister. Absentie leidt tot leerachterstanden. We verwachten daarom van leerlingen die absent zijn geweest, dat ze deze leerachterstanden zo snel mogelijk wegwerken. De mentor geeft daarbij ondersteuning. In het document Sanctiebeleid staan de afspraken over aanwezigheid die zijn vastgelegd tussen de school, leerlingen en de ouders. U kunt dit document vinden op onze website.

Leerplichtambtenaar

Bij ongeoorloofd verzuim op drie achtereenvolgende lesdagen licht de afdelingsleider de leerplichtambtenaar in. Dit doet de afdelingsleider ook als een leerling in vier lesweken meer dan 1/8 deel van de lessen heeft verzuimd. Daarnaast melden we ongeoorloofde afwezigheid rondom vakanties, regelmatig te laat komen, afwezig zijn zonder bericht en zonder schriftelijke verklaring van de ouders, en spijbelen. Bij een melding van ongeoorloofd schoolverzuim neemt de leerplichtambtenaar

contact op met de ouders. U kunt leerplichtambtenaar dhr. J. Kruijt zelf telefonisch bereiken via 020-253 8367.

Ziekte of verlof

Als een leerling ziek is, belt de ouder iedere ziektedag vóór 8:15 uur naar school om zijn zoon of dochter ziek te melden. Leerlingen melden een verlof-aanvraag voor bijvoorbeeld een medische afspraak, minimaal één dag van tevoren met een afspraakkaartje of briefje van de ouders bij de verzuimcoördinator. Bij zijn/haar afwezigheid meldt de leerling zich bij een coördinator.

Buitengewoon verlof

Volgens de leerplichtwet is het niet toegestaan om vakantieverlof op te nemen buiten de schoolvakanties. We verlenen hier alleen in uitzonderlijke gevallen toestemming voor. Te denken valt aan trouwerijen en begrafenissen van naaste familieleden en algemeen erkende religieuze feestdagen. Leerlingen moeten hiervoor minstens twee weken van tevoren schriftelijk buitengewoon verlof aanvragen bij de afdelingsleider.

Inspectie en meldpunt

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs, zie ook www.onderwijsinspectie.nl. Met uw vragen over onderwijs kunt u bellen met 0800 8051 (gratis). Het meldpunt voor klachten over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld is 0900 1113 111 (lokaal tarief).

Klachtenregeling

Als er meningsverschillen ontstaan, spannen wij ons in om deze in goed overleg op te lossen met alle betrokkenen. Komt één van de betrokken partijen er niet uit met de schoolleiding of het bestuur van de stichting ZAAM? Dan kan deze partij een beroep doen op de klachtenregeling van de stichting ZAAM. Deze is te vinden op zaam.nl/ regelingen. Is de klacht daarna nog niet naar tevredenheid behandeld? Dan kan deze doorgestuurd worden naar de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs, postbus 82324, 2508 EH Den Haag. De klachtencommissie geeft een advies over de klacht. Binnen 4 weken na ontvangst van dit advies neemt het bestuur van ZAAM een besluit over de klacht.

Commissie van Beroep voor examenbeslissingen

Onze school hanteert de Regeling Beroep tegen Examenbeslissingen van de stichting ZAAM. Daarin is beschreven hoe een leerling of ouder in beroep kan gaan tegen een maatregel, die de rector heeft genomen na de constatering van onregelmatigheid bij de examens. De regeling is te vinden op zaam.nl, bij 'Beleid en reglementen'.

Toelating zij-instromers

Elk jaar melden zij-instromers zich bij onze school: leerlingen die in de tweede of daaropvolgende leerjaren geplaatst willen worden. Wie wil overstappen naar onze school, moet tijdig informeren of er nog plaats is en wat de mogelijkheden, procedures en voorwaarden zijn. We plaatsen altijd leerlingen van andere ZAAM-scholen, mits er ruimte is en de zij-instromers voldoen aan de voorwaarden voor toelating.

De afdelingsleider heeft altijd een toelatingsgesprek met de zij-instromer om zich te overtuigen van de capaciteiten, de studiemotivatie en het positieve gedrag van de zij-instromer. Ook laat de afdelingsleider zich uitgebreid informeren door de school van herkomst.

Toelating tot 4 havo

Voor de toelating van vmbo-t leerlingen in 4 havo hanteren we de volgende voorwaarden:

- tenminste een 6,8 gemiddeld op de eindlijst;
- geen onvoldoende eindcijfers voor vakken die de leerling op onze school wil volgen;
- leerlingen die op onze school het NT-profiel willen volgen, moeten voor de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde minimaal een 7.0 hebben behaald als eindcijfer op het vmbo;
- geen opmerkelijke gedragsproblemen en absenties op het vmbo.

Wij overleggen met de school van herkomst, in het bijzonder over de laatste voorwaarde. De school behoudt zich het recht voor om leerlingen die vanuit een lagere onderwijssoort instromen, niet te laten doubleren.

Toelating tot 5 vwo

Leerlingen met een havodiploma die willen doorstromen naar de 5e klas van het vwo, moeten aan de volgende eisen voldoen:

- tenminste een 6,8 gemiddeld op de eindlijst;
- geen onvoldoende eindcijfers voor de vakken die de leerling op onze school wil volgen;
- leerlingen die op onze school het NT-profiel willen volgen moeten voor de vakken natuurkunde,

- scheikunde en wiskunde minimaal een 7.0 hebben behaald als eindcijfer in de havo;
- geen opmerkelijke gedragsproblemen en absenties op de havo;
- de leerling is niet blijven zitten in 4 havo of gezakt in 5 havo.

De school behoudt zich het recht voor om leerlingen die vanuit een lagere onderwijssoort instromen, niet te laten doubleren.

Mediatheek

Alle leerlingen kunnen gebruik maken van de mediatheek. Met de schoolpas lenen ze boeken en maken ze gebruik van computers en andere voorzieningen. De mediatheek is open van 8:00 tot 16:30 uur. Tijdens de pauzes is de mediatheek gesloten. De mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de regels voor het gebruik van de mediatheek, computers, printers en internet.

Mailadressen en internetgebruik

Elke leerling heeft een eigen schoolmailadres: w+leerlingnummer@come-niuslyceum.nu. Hiermee kan een leerling schoolwerk uitwisselen met docenten en met klasgenoten. In de mediatheek kan een leerling met zijn account op het schoolnetwerk werken. De programma's

en gegevens op dit netwerk kunnen leerlingen ook vanaf een computer thuis benaderen. Het hele schoolgebouw is voorzien van wifi. Lesmateriaal is beschikbaar in de elektronische leeromgeving. In de lessen mediawijsheid besteden we aandacht aan verantwoord internetgebruik en omgang met cyberpesten.

Kluisjes

Elke leerling kan een kluisje huren. De huur wordt geïnd via de ouderbijdrage. Als een leerling zijn sleutel vergeten is, wordt het kluisje niet zonder meer door de conciërge geopend. Leerlingen betalen 5 euro voor een nieuwe sleutel als ze hun kluisleutel kwijt zijn.

Verzekering

De school kan geen wettelijke aansprakelijkheid aanvaarden voor schade door leerlingen aan zichzelf of aan anderen toegebracht. De school is niet aansprakelijk voor eigendommen van leerlingen. Ze vergoedt dus geen materiële en/of medische kosten. Wel is voor iedere leerling een aanvullende scholierenverzekering afgesloten tegen ongevallen binnen schooltijd. Het is van groot belang dat ouders of verzorgers zelf een particuliere aansprakelijkheidsverzekering hebben. 📍

Schoolregels

Bij goede afspraken horen ook regels. Hieronder staan een aantal van deze regels. In het sanctiebeleid hebben we vastgelegd hoe we handelen als je je niet aan de regels houdt. Dit sanctiebeleid is te vinden op onze website.

- We accepteren geen enkele vorm van discriminatie op grond van ras, godsdienst en seksuele voorkeur.
- We pesten niet: niet op of buiten school en ook niet digitaal. Als je pestgedrag ziet of ervan afweet, dan meld je dit en zeg je er wat van. De school beschermt en helpt je als je gepest wordt. We nemen gepaste maatregelen om pesten te voorkomen. We betrekken de pester en gepeste, ouders, medeleerlingen en personeel erbij om pestsituaties op te lossen en pesten structureel tegen te gaan. We hebben een pestprotocol.
- We sluiten geen mensen uit en dringen onze mening niet op aan anderen. Niet toegestaan is kleding en op kleding gedragen symbolen die van buitengewoon godsdienstig, nationalistisch of politiek vertoon zijn.
- In en om onze school spreekt iedereen Nederlands, behalve tijdens de lessen van de moderne vreemde talen.
- We tonen respect voor de bezittingen van de school en die van anderen. We zorgen dat de school en de directe omgeving netjes blijven.
- Je schoolboeken zijn gekaft en voorzien van je naam op het etiket. Je leent je schoolboeken niet uit en je schrijft er niet in.
- Voor lichamelijke opvoeding gelden speciale kledingvoorschriften. Vanwege veiligheidsvoorschriften stellen we specifieke eisen aan de hoofddoeken die leerlingen mogen dragen tijdens deze lessen.
- Je hebt je huiswerk af vóór de start van de les, je hangt je jas over de stoel, je pet is af en je schoolspullen liggen voor je op tafel.
- Je hebt geen gsm of smartphone bij je in de les. Ook niet als deze uit staat. Dit mag alleen als de docent het toestaat in verband met de les.
- Het is verboden om zonder toestemming van de schoolleiding te fotograferen of filmen in en om het gebouw.
- Eten en drinken is alleen toegestaan buiten de lokalen. Dat geldt ook voor kauwgom.
- Kluisjes worden alleen buiten de lessen en dus niet tijdens de lessen bezocht.
- Roken, drugs en alcohol zijn verboden in en om de school. Bezit en/of gebruik van wapens en vuurwerk zijn streng verboden en aanleiding voor verwijdering van school.

10 Ondersteuningswijzer 2017-2018

De ondersteuningswijzer is bedoeld voor leerlingen, ouders en medewerkers. Hierin is de extra ondersteuning opgenomen, die we bieden naast de Amsterdamse Standaard voor basisondersteuning.

We houden ons als school aan de regelgeving rondom de zorgplicht bij aanmelding, toelating, informatieverstrekking aan ouders en klachtenregeling. Wij nemen zorgvuldig leerlingen aan en dragen zorgvuldig over.

1. De school heeft haar visie op onderwijs en ondersteuning beschreven in het ondersteuningsplan.
2. Het Comenius Lyceum Amsterdam heeft een ondersteuningsaanbod – al dan niet in samenwerking met partners – in de eerste, tweede en derde lijn op de volgende domeinen: cognitief, leerproblemen, ontwikkelproblemen, werkhoudingproblemen, sociaal-emotionele ontwikkeling, fysieke beperking, algemene dagelijkse activiteiten, jeugdzorg/thuisproblematiek en verslaving. Er zijn nog geen normen rondom medisch handelen voorhanden. (Zie verderop in deze bijlage voor het aanbod.)
3. Op onze kleurrijke en kleinschalige school voor havo en vwo staat een positieve benadering van de leerlingen hoog in het vaandel.
4. De school beschikt over een uitgebreid protocollenboek waarin alle procedures beschreven staan.
5. Wij volgen de leerlingen met (cito-)toetsen en andere testen. In de klas werken we op een handelings- en opbrengstgerichte manier.
6. Onze docenten worden getraind in het omgaan met verschillen tussen leerlingen.
7. De ondersteuningsstructuur is stevig en effectief.
8. Wij werken samen met ketenpartners aan een effectieve ondersteuning en ondersteuningsstructuur.
9. Wij betrekken ouders in een vroeg stadium in beslissingen over hun kind. Hiertoe werken wij met handelingsplannen.
10. Medewerkers die betrokken zijn bij de zorg, verbeteren planmatig en systematisch de effectiviteit van de ondersteuning.

Aanbod Basisondersteuning preventief en licht curatief

1^e lijn docenten en mentoren

Handelingsgericht werken (omgaan met verschillen tussen leerlingen)
 Handelingsplannen- en advies
 Bieden van veel structuur in de klas
 Klassen- en leerlingenbesprekingen (ook met een zogenoemde sleeplijst)
 Dyslexiekaart en dyslexieprotocol
 Dyscalculiekaart en dyscalculieprotocol
 Extra rekenlessen op het rooster
 Extra taallessen op het rooster
 Huiswerklessen
 Woordrapporten in eerste klas en analyse van toetsen
 Pestprotocol
 Aandachtsfunctionaris kindermishandeling
 Lift (er moeten ook treden genomen worden en niet alle lokalen zijn per lift te bereiken. Daarbij is de lift klein)
 Pedagogisch strafwerk

2^e lijn binnen de school leerjaarcoördinator OKT-adviseur trajectvoorziening

Sociale vaardigheidstrainingen in leerlijn
 Faalangsttrainingen
 Lichte ondersteuning door OKT-adviseur
 Remedial teaching
 Handelingsplannen (gedrag en/of resultaat)
 Zware inzet op verzuim door de verzuimcoördinator en afdelingsleiders
 Protocol verzuim
 Protocol incidenten
 Kluisjes controles
 Ziekteverzuim begeleiding
 Begeleider passend onderwijs

3^e lijn buiten de school trajectvoorziening

Leerplicht (ook spreekuur op school en tussentijdse 'deurcontroles')
 Schoolarts (wekelijks op school) en Jeugdbescherming Regio Amsterdam
 Consulent van ABC voor bemiddeling bij langdurig zieke leerlingen
 Intensief contact met de buurtregisseur en politie zowel bij incidenten als preventief

Extra ondersteuning

Trajectvoorziening light betekent extra begeleiding door mentoren en schoolmaatschappelijk werk op het gebied van planning en organisatie, sociaal-emotionele problemen, gedrag.

Het advies is op maat en wordt vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief.

Trajectvoorziening (fulltime of parttime) = extra begeleiding door schoolmaatschappelijk werkers op het gebied van planning en organisatie, sociaal-emotionele problemen, gedrag.

Het advies is op maat en wordt vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief.

Trajectvoorziening = extra begeleiding door schoolmaatschappelijk werkers op het gebied van planning en organisatie, sociaal-emotionele problemen, gedrag
 Het advies is op maat en wordt vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief.
 Psychische hulp
 Psychiatrische hulp
 Gezinscoaching
 Bovenschoolse voorzieningen (transferium, School2care)
 Speciaal onderwijs (verwijzing)

Contactgegevens

Comenius Lyceum Amsterdam (adres tot de kerstvakantie)

Derkinderenstraat 44 • 1062 BJ Amsterdam

→ adres vanaf 1 januari 2018

Jacob Geelstraat 38 • 1065 VT Amsterdam

Telefoon (020) 61 403 05

Email info@comeniuslyceum.nl

Colofon

Teksten: schoolleiding Comenius Lyceum Amsterdam

Tekst- en beeldredactie: Nanny de Jager

Beelden en fotografie: Goof Breukel, Monique Kooijmans

Vormgeving: Anja Schaller

Drukwerk: Drukkerij Hoekstra

